

GOEDE DOELEN

'Puur nobele initiatieven dien je te wantrouwen'

Charlotte Waaijers

Amsterdam

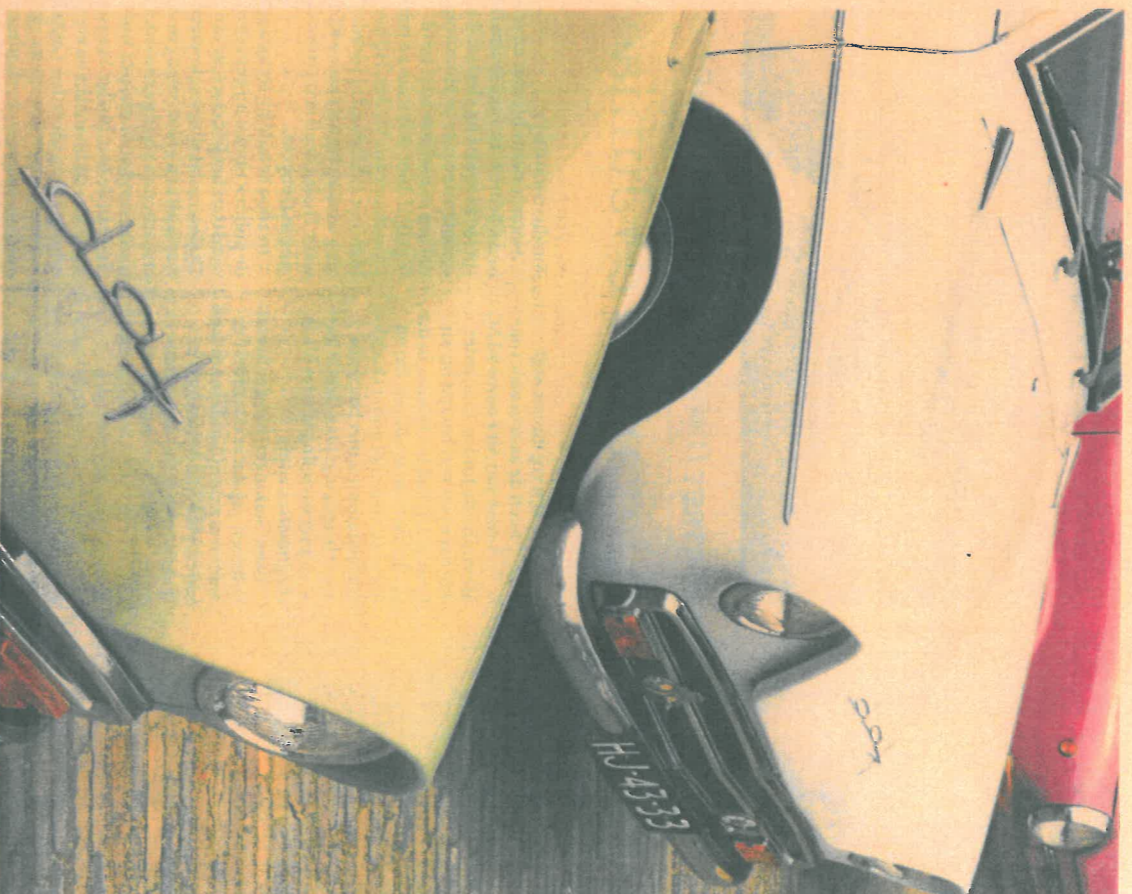
Kinderen die moeite hebben met rekenen, kunnen een beroep doen op de medewerkers van ABN Amro. AlzoNobel geeft jaartijds een halve ton weg voor wetenschappelijk onderzoek. BAM bouwde tot voor kort scholen in Kenia, maar werknemers voelden zich nu meer betrokken bij kankeronderzoek, aldus de bouwgroep. Nederlandse bedrijven richten steeds vaker een charitable stichting op, blijkt uit onderzoek van deze krant.

Het ondersteunen van een goed doel is onder bedrijven een populair middel om werknemers aan zich te binden. 'Je moet het zo zien', zegt Lucas Meijs, hoogleraar Strategische Filantropie aan het aan de Rotterdam School of Management verbonden Centrum voor Strategische Filantropie. 'Als er een aardbeving op Haiti plaatsvindt, ziet de directie van een bedrijf dat haar werknemers graag willen helpen. Wat ze voor haar hulp terugkrijgt, zijn werknemers die vinden dat ze bij een sympathiek bedrijf werken. De redenering is ook: het is veel goedkoper dan iedereen een lease-auto geven.'

Een bedrijf kan op drie manieren een goed doel ondersteunen. Het kan een filantropische gift doen (in tijd, geld, middelen, kennis of netwerk), waar niets voor terug verwacht wordt. Het kan ook sponsoren, daarbij is een tegenprestatie in een contract vastgelegd. Een derde optie is 'cause related marketing'. Dan schenkt het bedrijf bij elk product dat het verkoopt een deel van de winst aan het goede doel. Willen bedrijven een filantropische gift doen of sponsoren, dan is het voor de hand liggend dat het daarvoor een aparte stichting opricht. 'Dat maakt de spelregels duidelijk', licht Meijs toe.

Het aantal grote bedrijven in Nederland dat voor charitable doelen een eigen stichting opricht, neemt toe. Van de 75 grootste en beursgenoteerde bedrijven hebben er 20 momenteel een of meerdere eigen Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI's) opgezet, een toename van zo'n 50% ten opzichte van vijf jaar geleden. De Belastingdienst heeft van deze stichtingen bepaald dat ze voor minstens 90% het algemeen nut dienen, en bovendien aan administratieve verplichtingen voldoen. Het aantal uitschrijvingen van ANBI's is beperkt, blijkt uit navraag bij de overheid.

Zodra aan de verplichtingen is voldaan, kan zowel de donateur als de instelling profiteren van fiscale voordelen. Giften kunnen aftrekbaar zijn voor de inkomstenbelasting, voor bedrijven is het voordeel maximaal €100.000. Voor grote bedrijven als Heineken, dat al €20 mln aan de Heineken Africa Foundation schonk, een schijnje.

De stichting Vrienden van het DAF Museum beheert een collectie voertuigen.

FOTO HH

Naast de fiscale voordelen speelt echter ook transparantie een rol bij het aanvragen van de ANBI-status. De administratieve regels moeten voor de overheid inzichtelijk maken hoe een instelling aan haar geld komt, en wat ze daar vervolgens mee doet.

Hoewel filantropisch geld gaat naar doelen die we niet willen? De ANBI-stichting is in Nederland groot geworden na de terroristische aanslagen van 9/11. Sindsdien zijn we strenger in het controleren van het algemeen nut', aldus Meijs. In die zin is de status een keurmerk.

Er zijn ook bedrijfsstichtingen die geen ANBI zijn, bijvoorbeeld omdat ze een goed doel op zich vormen en geen externe projecten hoeven te financieren. De kunstcollectie van een bedrijf kan in zo'n stichting onderdeel zijn. 'Sommige bedrijven zien dat als deel van de corporate cultural responsibility', vertelt Sabrina Kamstra. Kamstra is voorzitter van de Vereniging Bedrijfscollecties Nederland (VBCN). De groeiende vereniging telt vijftig leden, die

samen meer dan honderd duizend kunstwerken beheren. 'Veel collecties bestaan uit hedendaagse kunst, dat geeft een bedrijf een actieve en vooruitstrevende uitstraling.'

Voordelen van het onderbrengen van de kunst in een stichting kan volgens Kamstra zijn dat duidelijk vaststaat wie de eigenaar is. Hoogleraar Meijs ziet een bijkomend gemak: 'Het kan een juridische methode zijn om de verzameling buiten het bedrijf te plaatsen. Om verzekerings-technische redenen, of als veiligstelling bij faillissement.'

Een collectie als veilig appeltje voor de dorst en scholen bouwen om werknemers te binden. Zou dit scepticisme over bedrijfsfilantropie in de hand werken, dan is dat volledig onterecht, vindt Meijs. 'We moeten ons pas echt zorgen maken als bedrijven hun belangen niet kenbaar maken. Puur nobele initiatieven dien je te wantrouwen.'

Zie voor een overzicht van bedrijven en hun goede doelen fd.nl/goededoelen

- Eisen fiscus**
ANBI moet voor 90% algemeen nut dienen
- Controle**
Bestemming van geld wordt gecheckt
- Kunstwerken**
Bedrijf kan zijn collectie in stichting onderbrengen